DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling)

11. marts 2008 *

I sag C-420/06,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Verwaltungsgericht Schwerin (Tyskland) ved afgørelse af 24. august 2006, indgået til Domstolen den 16. oktober 2006, i sagen:

Rüdiger Jager

mod

Amt für Landwirtschaft Bützow,

har

DOMSTOLEN (Store Afdeling)

sammensat af præsidenten, V. Skouris, afdelingsformændene P. Jann, C.W.A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts og A. Tizzano samt dommerne R. Silva de Lapuerta, K. Schiemann, A. Ó Caoimh (refererende dommer), J.-C. Bonichot og A. Arabadjiev,

* Processprog: tysk.

generaladvokat: Y. Bot
justitssekretær: assisterende justitssekretær H. von Holstein,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 18. september 2007,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Rüdiger Jager ved Rechtsanwältin K. Mueller

— Amt für Landwirtschaft Bützow ved E. Schäfer, som befuldmægtiget

— den græske regering ved V. Kontolaimos og E. Svolopoulou, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved F. Erlbacher, som befuldmægtiget,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 27. november 2007,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 57-63 i Kommissionens forordning (EF) nr. 796/2004 af 21. april 2004 om

gennemførelsesbestemmelser vedrørende krydsoverensstemmelse, graduering og det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem som omhandlet i Rådets forordning (EF) nr. 1782/2003 af 29. september 2003 om fastlæggelse af fælles regler for den fælles landbrugspolitiks ordninger for direkte støtte og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere (EUT L 141, s. 18), som ændret og berigtiget ved Kommissionens forordning (EF) nr. 239/2005 af 11. februar 2005 (EUT L 42, s. 3, herefter »forordning nr. 796/2004«), og artikel 2, stk. 2, i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser (EFT L 312, s. 1).

2 Anmodningen er indgivet under en tvist mellem Rüdiger Jager, der er landbruger, og Amt für Landwirtschaft Bützow (kontoret for landbrugsvirksomhed i Bützow, herefter »Amt«) vedrørende tildeling af ammekopræmier for 2001.

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

Identifikation og registrering af kvæg

3 I artikel 1-10 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1760/2000 af 17. juli 2000 om indførelse af en ordning for identifikation og registrering af kvæg og om mærkning af oksekød og oksekødsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 820/97 (EFT L 204, s. 1) er fastsat de betingelser, der skal iagttages på området for identifikation og registrering af kvæg.

4 I henhold til artikel 24, stk. 2, i forordning nr. 1760/2000 betragtes henvisninger til forordning nr. 820/97 som henvisninger til førstnævnte forordning.

Støtteordningen for kvæg

— Forordning (EF) nr. 1254/1999

5 I medfør af artikel 6, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 1254/1999 af 17. maj 1999 om den fælles markedsordning for oksekød (EFT L 160, s. 21) kan producenter, der holder ammekøer på deres bedrift, efter ansøgning herom få udbetalt en præmie for ammekohold, herefter »ammekopræmie«, der ydes i form af en årlig præmie pr. producent inden for individuelle lofter.

6 Ifølge denne forordnings artikel 21 er ret til denne præmie betinget af, at dyrene er identificeret og registreret i henhold til forordning nr. 820/97.

— Forordning (EF) nr. 1782/2003

7 Med virkning fra den 1. januar 2005 er de to ovennævnte bestemmelser i forordning nr. 1254/1999 blevet ophævet ved Rådets forordning (EF) nr. 1782/2003 af 29. september 2003 om fastlæggelse af fælles regler for den fælles landbrugspolitiks

ordninger for direkte støtte og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere og om ændring af forordning (EØF) nr. 2019/93, (EF) nr. 1452/2001, (EF) nr. 1453/2001, (EF) nr. 1454/2001, (EF) nr. 1868/94, (EF) nr. 1251/1999, (EF) nr. 1254/1999, (EF) nr. 1673/2000, (EØF) nr. 2358/71 og (EF) nr. 2529/2001 (EUT L 270, s. 1, og berigtigelse, EUT 2004 L 94, s. 70).

8 Følgende anføres i betragtning 2 og 24 til forordning nr. 1782/2003:

»(2) Fuldstændig udbetaling af den direkte støtte bør kædes sammen med overholdelse af regler vedrørende landbrugsjord, landbrugsproduktion og landbrugsaktiviteter. Disse regler bør tjene til i de fælles markedsordninger at inkorporere basisnormer for miljø, fødevaresikkerhed, dyresundhed og dyrevelfærd, landbrugernes arbejdssikkerhed og god landbrugs- og miljømæssig stand. Hvis disse basisnormer ikke overholdes, bør medlemsstaterne helt eller delvis inddrage den direkte støtte på grundlag af proportionale, objektive og graduerede kriterier. En sådan inddragelse bør ikke berøre de sanktioner, der nu er fastlagt eller senere fastlægges ved andre bestemmelser i fællesskabslovgivningen eller den nationale lovgivning.

[…]

(24) En forøgelse af fællesskabslandbrugets konkurrenceevne og fremme af fødevarekvaliteten og miljønormer indebærer nødvendigvis en nedgang i de institutionelle priser for landbrugsvarer og en stigning i produktionsomkostningerne for landbrugsbedrifterne i Fællesskabet. For at nå disse mål og fremme et mere markedsorienteret og bæredygtigt landbrug er det nødvendigt at fuldføre overgangen fra produktionsstøtte til producentstøtte ved indførelse af et system med afkoblet indkomststøtte til hver bedrift. Mens afkoblingen

ikke vil medføre nogen ændring af de beløb, der faktisk udbetales til landbrugerne, vil den gøre indkomststøtten betydeligt mere effektiv. Enkeltbetalingen til en bedrift bør derfor gøres betinget af krydsoverensstemmelse med kriterierne for miljø, fødevaresikkerhed, dyresundhed og dyrevelfærd og bevarelse af bedriften i god landbrugs- og miljømæssig stand.«

9 Artikel 1 i forordning nr. 1782/2003 bestemmer:

»Denne forordning fastsætter:

— fælles regler for direkte betalinger under de af den fælles landbrugspolitiks indkomststøtteordninger, der finansieres af Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (EUGFL), Garantisektionen, anført i bilag I, undtagen støtteordningerne i [Rådets] forordning (EF) nr. 1257/1999 (af 17.5.1999 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra EUGFL og om ændring og ophævelse af visse forordninger (EFT L 160, s. 80))

— en indkomststøtte til landbrugerne (i det følgende benævnt »enkeltbetalingsordningen«)

— støtteordninger for landbrugere, som producerer […] oksekød […]«

10 Begrebet »direkte betaling« er defineret i artikel 2, litra d), i forordning nr. 1782/2003 som »en betaling ydet direkte til landbrugerne under en af de i bilag I anførte indkomststøtteordninger«. I dette bilag nævnes bl.a., inden for sektoren for oksekød, ammekopræmien.

11 De almindelige bestemmelser om direkte betalinger findes i afsnit II i forordning nr. 1782/2003 med overskriften »Almindelige bestemmelser«, hvis kapitel I, der har overskriften »Krydsoverensstemmelse«, indeholder denne forordnings artikel 3-9.

12 Nævnte forordnings artikel 3, stk. 1, bestemmer:

»Den landbruger, der modtager direkte betalinger, skal overholde de lovgivningsbestemte forvaltningskrav, der er omhandlet i bilag III, efter den tidsplan, der er fastsat i dette bilag, og betingelserne for god landbrugs- og miljømæssig stand som fastlagt i henhold til artikel 5.«

13 Ifølge artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 1782/2003 vedrører de lovgivningsbestemte forvaltningskrav, der er omfattet af dette bilag III, folkesundhed, dyre- og plantesundhed samt miljø og dyrevelfærd. Blandt de lovgivningsbestemte forvaltningskrav, der er indeholdt i 18 direktiver og forordninger, nævnes i punkt A, nr. 8), i nævnte bilag artikel 4 og 7 i forordning nr. 1760/2000.

14 Artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 1782/2003 bestemmer følgende:

»Såfremt de lovgivningsbestemte forvaltningskrav eller betingelserne for god landbrugs- og miljømæssig stand ikke overholdes som følge af en handling eller undladelse, der direkte kan tilskrives den enkelte landbruger, nedsættes eller annulleres de samlede direkte betalinger, der skal ydes i det kalenderår, hvor den manglende overholdelse finder sted, efter anvendelse af artikel 10 og 11 […]«

15 Ifølge denne forordnings artikel 7, stk. 1, fastsættes gennemførelsesbestemmelserne for nedsættelser og udelukkelser, idet der tages hensyn til, hvor alvorlig, omfattende, varig og hyppig den konstaterede manglende overholdelse er.

16 I nævnte forordnings artikel 10, stk. 1, der findes i kapitel 2, der har overskriften »Graduering og finansiel disciplin«, i denne forordnings afsnit II, er det fastsat, at alle direkte betalinger, der i et givet kalenderår skal foretages til en landbruger i en given medlemsstat, nedsættes for hvert år indtil 2012 med procenter, der er fastsat i denne bestemmelse.

17 I medfør af artikel 11 i forordning nr. 1782/2003, der også er indeholdt i nævnte kapitel 2, kan disse beløb hvert år være genstand for en tilpasning, der foretages af Rådet for Den Europæiske Union med finansiel disciplin for øje.

18 Denne forordnings afsnit III, der har overskriften »Enkeltbetalingsordninger«, indeholder i sit kapitel 1-4 de grundlæggende regler, der finder anvendelse på denne indkomststøtteordning for landbrugere, der er »afkoblet« produktionen. Det fremgår af denne forordnings artikel 33, stk. 1, litra a), artikel 37, stk. 1, artikel 38 og 41, at

landbrugere, der i løbet af en referenceperiode, der omfatter kalenderårene 2000-2002, har modtaget en betaling under mindst én af de i bilag VI til nævnte forordning anførte støtteordninger, herunder ammekopræmien, har ret til en beregnet støtte på grundlag af det for hver landbruger opnåede referencebeløb med udgangspunkt i det årlige gennemsnit for denne periode af de samlede betalinger inden for rammerne af disse ordninger. Summen af referencebeløbene må ikke overstige et nationalt loft, der for hver medlemsstat er fastsat i bilag VIII til nævnte forordning.

19 Bestemmelserne i kapitel 5 i nævnte afsnit III, der har overskriften »Regional og frivillig gennemførelse«, tillader medlemsstaterne indtil den 1. august 2004 at anvende den i kapitel 1-4 i samme afsnit III omhandlede enkeltbetalingsordning på regionalt plan eller delvis.

20 Afdeling 1 i nævnte kapitel 5, der har overskriften »Regional gennemførelse«, udgøres af artikel 58-63. I medfør af artikel 58, stk. 1 og 3, samt artikel 59, stk. 1 og 2, i forordning nr. 1782/2003 kan medlemsstaterne foretage regional gennemførelse af enkeltbetalingsordningen ved at fordele det nationale loft blandt ikke blot de individuelle landbrugere i denne stat på grundlag af deres respektive referencebeløb, men blandt de forskellige regioner, som er omfattet af statens område, og ved at fordele værdien af hver således opnået regionalt loft med en standardværdi til alle landbrugere i den berørte region, der hver især modtager rettigheder, hvis enhedsværdi beregnes ved at dividere det regionale loft med antallet af støtteberettigede hektar fastlagt på regionalt plan.

21 Afdeling 2 i samme kapitel 5, der har overskriften »Delvis gennemførelse«, omfatter artikel 64-69. I medfør af bestemmelserne i denne afdeling kan medlemsstaterne på nationalt eller regionalt plan inden for rammerne af en ordning, der kaldes »genkobling«, opretholde visse direkte betalinger i forbindelse med produktionen. Det er i stk. 2, litra a), nr. i), første og tredje afsnit, i artikel 68 i forordning nr. 1782/2003, der har overskriften »Betalinger i forbindelse med oksekød«, i den henseende fastsat, at medlemsstaterne kan fortsætte med at betale ammekopræmie på de betingelser, der er fastsat i samme forordnings afsnit IV, kapitel 12.

22 Nævnte afsnit IV, der har overskriften »Andre støtteordninger«, indeholder bestemmelser, der finder anvendelse på disse sidstnævnte direkte betalingsordninger, der er »afkoblede«. I dette afsnit er det i artikel 138 i forordning nr. 1782/2003, der er omfattet af kapitel 12, der har overskriften »Betalinger for oksekød«, fastsat, at direkte betalinger for oksekød efter dette kapitel, herunder ammekopræmie omfattet af artikel 125-128 i nævnte forordning, er betinget af, at dyrene er identificeret og registreret i henhold til forordning nr. 1760/2000.

Gennemførelsesbestemmelser for støtteordninger for kvæg

— Forordning (EØF) nr. 3887/92

23 I artikel 10c i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3887/92 af 23. december 1992 om gennemførelsesbestemmelser for det integrerede system for forvaltning og kontrol af visse EF-støtteordninger (EFT L 391, s. 36), som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 2801/1999 af 21. december 1999 (EFT L 340, s. 29, herefter »forordning nr. 3887/92«), er fastsat de regler, der finder anvendelse på nedsættelse af støtte i tilfælde af manglende iagttagelse af registreringskrav for kvæg, der ikke er genstand for en støtteansøgning. Denne artikel er affattet således:

1. »For andet kvæg end det, der er omfattet af artikel 10b, gælder det, at hvis det ved en kontrol på stedet viser sig, at antallet af EF-støtteberettigede eller -støtterelevante dyr på bedriften ikke svarer til:

a) de dyr, der er indberettet til den elektroniske database i henhold til artikel 7 i forordning […] nr. 820/97

b) de dyr, der er opført i landbrugerens liste i henhold til artikel 7 i forordning […] nr. 820/97

c) passene for dyr, der holdes på bedriften, i henhold til artikel 6 i forordning […] nr. 820/97

foretages der en forholdsmæssigt tilsvarende nedsættelse af det samlede støttebeløb til ansøgeren under den pågældende støtteordning for de 12 måneder forud for den kontrol på stedet, hvor forholdet er konstateret, medmindre der foreligger force majeure.

Nedsættelsen beregnes på grundlag af antallet af alle tilstedeværende dyr under den pågældende støtteordning eller oplysningerne i den elektroniske database i henhold til artikel 5 i forordning […] nr. 820/97 eller passene eller optegnelserne i landbrugerens liste, idet det laveste tal lægges til grund.

[…]

3. Hvis den forskel, der konstateres ved kontrol på stedet, er på over 20% af det konstaterede antal støtteberettigede dyr, ydes der ingen præmie for de 12 måneder forud for kontrollen på stedet.«

— Forordning (EF) nr. 2419/2001

24 Forordning nr. 3887/92 er blevet ophævet ved Kommissionens forordning (EF) nr. 2419/2001 af 11. december 2001 om gennemførelsesbestemmelser for det integrerede system for forvaltning og kontrol af visse EF-støtteordninger, der indførtes ved Rådets forordning (EØF) nr. 3508/92 (EFT L 327, s. 11, og berigtigelse, EFT 2002 L 7, s. 48). Ifølge artikel 53, stk. 1, andet punktum, i forordning nr. 2419/2001 anvendes forordning nr. 3887/92 dog fortsat for støtteansøgninger vedrørende produktionsår eller præmieperioder, der er påbegyndt inden den 1. januar 2002.

25 Artikel 36-43 i forordning nr. 2419/2001, der findes i afsnit IV, der har overskriften »Grundlaget for beregning af støtte, nedsættelser og udelukkelser«, indeholder de regler, der finder anvendelse på konstateringer vedrørende ansøgninger om støtte for »dyr«.

26 I denne forordnings artikel 39, der har overskriften »Overtrædelse af bestemmelserne om identifikation og registrering af kvæg, der ikke er anmeldt til støtte«, er i stk. 1, første afsnit, anført følgende:

»Hvis der ved kontrol på stedet for dyr, der ikke er anmeldt til støtte, konstateres overtrædelser af bestemmelserne om ordningen for identifikation og registrering af kvæg, nedsættes det samlede støttebeløb, som landbrugeren i henhold til artikel 36, stk. 3, har ret til under kvægstøtteordningerne for den pågældende præmieperiode, i givet fald efter anvendelse af nedsættelser ifølge artikel 38, og medmindre der foreligger force majeure eller usædvanlige omstændigheder som omhandlet i artikel 48, med et beløb, som beregnes ved hjælp af formlen i stk. 2.«

27 I overensstemmelse med nævnte stk. 2 fastsættes nedsættelsen ved på det samlede støttebeløb, som landbrugeren for den pågældende præmieperiode har ret til under kvægstøtteordningerne, at anvende en koefficient, der svarer til forholdet mellem antallet af tilfælde af manglende overholdelse og antallet af kvæg, der er til stede på bedriften på tidspunktet for kontrollen på stedet, idet denne koefficient vægtes således, at det gennemsnitlige antal dyr af kvæg på bedriften i det år, hvor kontrollen på stedet foretages, tages i betragtning.

28 Kommissionens forordning (EF) nr. 118/2004 af 23. januar 2004 om ændring af forordning (EF) nr. 118/2004 (EUT L 17, s. 7) har ved artikel 1, nr. 11, litra a), tilføjet følgende punktum til nævnte artikel 39, stk. 1, første afsnit:

»Det støttebeløb, der skal nedsættes, må dog ikke udgøre mere end 20% af det samlede [støtte]beløb, som landbrugeren har ret til [under kvægstøtteordningerne for den pågældende præmieperiode].«

— Forordning nr. 796/2004

29 Ved forordning nr. 796/2004 er forordning nr. 2419/2001 blevet ophævet. Forordning nr. 796/2004 anvendes i medfør af forordningens artikel 81, stk. 2, for støtteansøgninger vedrørende produktionsår eller præmieperioder, der begynder fra og med den 1. januar 2005.

30 Betragtning 12, 55 og 56 til forordning nr. 796/2004 er affattet som følger:

»(12) Ifølge forordning […] nr. 1782/2003 kan medlemsstaterne for nogle af de i forordningen fastsatte støtteordninger selv vælge, om de vil anvende dem. I nærværende forordning bør der derfor fastsættes bestemmelser om forvaltning og kontrol af enhver løsning, som en medlemsstat måtte vælge. De bestemmelser, der fastsættes i forordningen, gælder derfor i visse tilfælde kun i det omfang, medlemsstaterne vælger bestemte løsninger.

[…]

(55) Med henblik på en effektiv beskyttelse af Fællesskabets finansielle interesser bør der vedtages passende foranstaltninger til bekæmpelse af uregelmæssigheder og svig. Der bør fastsættes særskilte bestemmelser om de uregelmæssigheder, der konstateres vedrørende kriterierne for støtteberettigelse under de forskellige støtteordninger.

(56) Den i forordning […] nr. 1782/2003 fastsatte ordning med nedsættelser og udelukkelser i forbindelse med krydsoverensstemmelsesforpligtelserne tjener dog et andet formål, nemlig at tilskynde landbrugerne til at overholde allerede gældende bestemmelser med hensyn til krydsoverensstemmelse.«

31 Afsnit III i forordning nr. 796/2004, der vedrører kontrol, indeholder et kapitel III, der har overskriften »Kontrol af krydsoverensstemmelser«. I dette kapitel indgår

artikel 48, hvori det i stk. 1, første og andet afsnit, litra b) og c), er fastsat, at den kompetente kontrolmyndighed for enhver kontrol på stedet udarbejder en kontrolrapport, der består af flere dele. En af disse skal beskrive den kontrol, der er foretaget for hvert af de pågældende krav eller normer, ligesom en anden del, der benævnes »evalueringsdel«, skal fremstille betydningen af den manglende overensstemmelse for hvert krav og/eller norm ud fra kriterierne alvorlighed, omfang, varighed og gentagelse og indeholde angivelse af eventuelle forhold, der bør medføre en forhøjelse eller reduktion af den nedsættelse, der skal anvendes.

32 I afsnit IV i forordning nr. 796/2004 er reglerne på området for beregningsgrundlag for støtte, nedsættelser og udelukkelser fastsat.

33 I dette afsnit er under kapitel I, der har overskriften »Konstateringer vedrørende kriterierne for støtteberettigelse«, i artikel 57-63 indeholdt de bestemmelser, der finder anvendelse for så vidt angår præmier for »dyr«, herunder artikel 59, hvorved nedsættelser og udelukkelser for kvæg anmeldt til støtte er fastsat.

34 Kapitel II, der har overskriften »Kontrolresultater vedrørende krydsoverensstemmelse«, indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

»*Artikel 66*

Nedsættelser i tilfælde af uagtsomhed

1. Uden at dette berører artikel 71, foretages der, når en fastslået manglende overholdelse skyldes landbrugerens uagtsomhed, en nedsættelse af de samlede direkte

betalinger, jf. artikel 2, litra d), i forordning [...] nr. 1782/2003, der er ydet eller skal ydes til den pågældende landbruger ifølge de støtteansøgninger, han har indgivet eller vil indgive i løbet af det kalenderår, hvor forholdet konstateres. Denne nedsættelse er normalt på 3% af det samlede beløb.

Betalingsorganet kan dog på grundlag af den kompetente kontrolmyndigheds vurdering i kontrolrapporten i overensstemmelse med artikel 48, stk. 1, litra c), beslutte enten at nedsætte procentsatsen til 1% eller forøge den til 5% af det samlede beløb eller i tilfælde som omhandlet i artikel 48, stk. 1, litra c), andet afsnit, slet ikke at foretage nogen nedsættelse.

2. Er der fastslået mere end et tilfælde af manglende overholdelse med hensyn til forskellige retsakter eller normer inden for samme krydsoverensstemmelsesområde, anses disse tilfælde for at udgøre en enkelt manglende overholdelse ved fastsættelsen af nedsættelsen i overensstemmelse med stk. 1.

3. Er der fastslået mere end én manglende overholdelse inden for forskellige krydsoverensstemmelsesområder, anvendes proceduren for fastsættelse af nedsættelsen som fastsat i stk. 1 særskilt for hver manglende overholdelse.

En manglende overholdelse af en norm, som også udgør et krav, skal dog betragtes som én manglende overholdelse.

De heraf følgende nedsættelsesprocenter adderes. Maksimumsnedsættelsen må dog ikke overstige 5% af det i stk. 1 omhandlede samlede beløb.

4. Når der er fastslået gentagen manglende overholdelse, og der ikke er tale om forsætlig manglende overholdelse som omhandlet i artikel 67, multipliceres den procentsats, der ifølge stk. 1 er fastsat for den første manglende overholdelse, med faktoren tre ved den første gentagelse. I den forbindelse skal betalingsorganet i tilfælde, hvor den første procentsats er fastsat i henhold til stk. 2, fastlægge den procentsats, der ville være blevet anvendt for den første manglende overholdelse af det pågældende krav eller den pågældende norm.

I tilfælde af yderligere gentagelser anvendes multiplikationsfaktoren tre hver gang på resultatet af den nedsættelse, der er fastsat for den foregående gentagne manglende overholdelse. Maksimumsnedsættelsen må dog ikke overstige 15% af det i stk. 1 omhandlede samlede beløb.

Når maksimumsprocentsatsen på 15% er nået, underretter betalingsorganet den pågældende landbruger om, at han, hvis den samme manglende overholdelse fastslås igen, anses for at have handlet forsætligt i den i artikel 67 omhandlede betydning. Fastslås der herefter en yderligere manglende overholdelse, fastsættes nedsættelsesprocenten i de relevante tilfælde ved at multiplicere resultatet af den foregående multiplikation, inden begrænsningen til 15% i henhold til andet afsnit, sidste punktum, med faktoren tre.

5. Hvis der fastslås en gentagen manglende overholdelse sammen med en anden manglende overholdelse eller en anden gentagen manglende overholdelse, adderes de deraf følgende nedsættelsesprocenter. Uden at stk. 4, tredje afsnit, derved tilsidesættes, må maksimumsnedsættelsen dog ikke overstige 15% af det samlede beløb, der er nævnt i stk. 1.

Artikel 67

Nedsættelser og udelukkelser i tilfælde af forsætlig manglende overholdelse

1. Uden at dette berører artikel 71, skal nedsættelsen af det det i artikel 66, stk. 1, første afsnit, omhandlede samlede beløb normalt være på 20% af nævnte samlede beløb, når landbrugerens fastslåede manglende overholdelse er forsætlig.

Betalingsorganet kan dog på grundlag af den kompetente kontrolmyndigheds vurdering i kontrolrapporten i overensstemmelse med artikel 48, stk. 1, litra c), beslutte at nedsætte nævnte procentsats til ikke under 15% eller, hvis det er relevant, forøge nævnte procentsats til op til 100% af nævnte samlede beløb.

2. Vedrører den forsætlige manglende overholdelse en bestemt støtteordning, udelukkes landbrugeren fra denne støtteordning i det pågældende kalenderår.

I tilfælde af meget alvorlig, omfattende, varig eller hyppig forsætlig manglende overholdelse udelukkes landbrugeren desuden fra støtteordningen i det følgende kalenderår.«

Tidsmæssig anvendelse af administrative sanktioner, der er fastsat i fællesskabsretsakterne

35 Følgende er fastsat i artikel 1 i forordning nr. 2988/95:

»1. Med henblik på beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser vedtages der generelle regler for ensartet kontrol og for administrative foranstaltninger og sanktioner i forbindelse med uregelmæssigheder vedrørende fællesskabsretten.

2. Som uregelmæssighed betragtes enhver overtrædelse af en fællesskabsbestemmelse, som kan tilskrives en økonomisk beslutningstagers handling eller undladelse, der skader eller kunne skade De Europæiske Fællesskabers almindelige budget eller budgetter, der forvaltes af De Europæiske Fællesskaber, enten ved formindskelse eller bortfald af indtægter, der stammer fra de egne indtægter, der opkræves direkte for Fællesskabernes regning, eller ved afholdelse af en uretmæssig udgift.«

36 Samme forordnings artikel, stk. 2, andet punktum, er affattet som følger:

»Ændres bestemmelserne om administrative sanktioner i en fællesskabsretsakt efterfølgende, anvendes de mindst strenge bestemmelser med tilbagevirkende kraft.«

Nationale bestemmelser

37 I Tyskland er det i lov om gennemførelse af reformen af den fælles landbrugspolitik (Gesetz zur Umsetzung der Reform der Gemeinsamen Agrarpolitik) af 21. juli 2004 (BGBl. 2004 I, s. 1763) fastsat, at ammekopræmien fra den 1. januar 2005 skal udbetales som en del af den enkeltbetalingsordning, der er omfattet af afsnit III i forordning nr. 1782/2003. Der er ved denne lov endvidere foretaget gennemførelse af enhedsbetalingsordningen på regionalt plan.

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

38 I maj 2001 ansøgte Rüdiger Jager Amt om tildeling af ammekopræmier for 71 stk. kvæg for 2001.

39 Ved afgørelse af 24. januar 2002 meddelte Amt fuldstændigt afslag på denne ansøgning, idet der ved et kontrolbesøg på stedet var blevet konstateret uregelmæssigheder i henhold til artikel 10c, stk. 1, i forordning nr. 3887/92, og den konstaterede overskridelse var på over 20% af antallet af støtteberettigede dyr.

40 Efter at have indgivet en klage, som han ikke fik medhold i, anlagde Rüdiger Jager den 25. juli 2002 et søgsmål ved Verwaltungsgericht Schwerin.

41 Nævnte ret bemærker i forelæggelsesafgørelsen, at henset til artikel 2, stk. 2, andet punktum, i forordning nr. 2988/95 og dommen af 1. juli 2004, Gerken (sag C-295/02,

Sml. I, s. 6369), hvorved princippet om anvendelse med tilbagevirkende kraft af den mildeste straf er stadfæstet, finder forordning nr. 118/2004 under alle omstændigheder anvendelse på nærværende tvist, eftersom der ved sidstnævnte forordning i artikel 39, stk. 1, første afsnit, i forordning 2419/2001 er indført en maksimumsgrænse, nemlig at det beløb, hvormed støtten nedsættes, ikke må udgøre mere end 20% af den samlede støtte, som landbrugeren har ret til under kvægstøtteordningerne for den pågældende præmieperiode.

42 Det er imidlertid nævnte rets opfattelse, at forordning nr. 796/2004, der anvendes for støtteansøgninger vedrørende produktionsår eller præmieperioder, der begynder fra og med den 1. januar 2005, er mere begunstigende i forhold til Rüdiger Jager. Denne forordnings artikel 57-63, der i vidt omfang indeholder en gentagelse af bestemmelserne i artikel 36-43 i forordning nr. 2419, indeholder imidlertid ikke en bestemmelse, som udgør en analogi til artikel 39 i sidstnævnte forordning. Den mildest tænkelige sanktion er for Rüdiger Jager ingen sanktion overhovedet.

43 Verwaltungsgericht Schwerin overvejer imidlertid, hvorvidt denne mere begunstigende bestemmelse finder anvendelse i hovedsagen, eftersom ammekopræmie siden den 1. januar 2005 i Tyskland er blevet ydet i form af enkeltbetaling, således at de bestemmelser vedrørende præmier for »dyr«, der er indeholdt i artikel 57-63 i forordning nr. 796/2004, ikke finder anvendelse i denne medlemsstat.

44 Verwaltungsgericht Schwerin har under disse omstændigheder besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Kan […] en mere fordelagtig sanktionsbestemmelse (vedrørende husdyrpræmier) […] anvendes med tilbagevirkende kraft, når denne bestemmelse i princippet først

er gældende for en periode, hvor husdyrpræmier ikke længere tildeles i den berørte medlemsstat, eller snarere, hvor der er indført en ordning for direkte støtte?«

Om det præjudicielle spørgsmål

Indledende bemærkninger om rækkevidden af det præjudicielle spørgsmål

45 Med spørgsmålet ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 2, stk. 2, andet punktum, i forordning nr. 2988/95 skal fortolkes således, at de bestemmelser, der er fastsat i artikel 57-63 i forordning nr. 796/2004, finder anvendelse med tilbagevirkende kraft på en ansøgning om præmier for »dyr«, der er omfattet af det tidsmæssige anvendelsesområde for forordning nr. 3887/92, der har givet anledning til en udelukkelse fra at modtage støtte i henhold til denne forordnings artikel 10c, selv om det materielle anvendelsesområde for de nævnte bestemmelser i forordning nr. 796/2004 ikke omfatter den berørte medlemsstat.

46 Som led i den samarbejdsprocedure mellem de nationale retter og Domstolen, som er indført ved artikel 234 EF, tilkommer det denne at give den forelæggende ret et hensigtsmæssigt svar, som sætter den i stand til at afgøre den tvist, der verserer for den. Ud fra dette synspunkt påhviler det Domstolen i givet fald at omformulere de spørgsmål, der forelægges den (dom af 4.5.2006, sag C-286/05, Haug, Sml. I, s. 4121, præmis 17, og af 8.3.2007, sag C-45/06, Campina, Sml. I, s. 2089, præmis 30).

47 Det påhviler endvidere Domstolen at fortolke alle de bestemmelser i fællesskabsretten, som de nationale retter skal anvende for at træffe afgørelse i de for dem

verserende tvister, også selv om disse bestemmelser ikke udtrykkeligt er omtalt i de præjudicielle spørgsmål, der forelægges Domstolen (dom af 19.11.2002, sag C-304/00, Strawson og Gagg & Sons, Sml. I, s. 10737, præmis 58, og Campina-dommen, præmis 31).

48 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at det præjudicielle spørgsmål er støttet på den forudsætning, at forordning nr. 796/2004, der er trådt i kraft under hovedsagen, i modsætning til forordning nr. 3887/92 og forordning nr. 2419/2001, der ophævede og erstattede forordning nr. 3887/92, ikke indeholder nogen sanktion overhovedet for så vidt angår den i hovedsagen omhandlede uregelmæssighed, dvs. den manglende iagttagelse af de i forordning nr. 1760/2000 fastsatte regler om identifikation og registrering for så vidt angår kvæg, der ikke er anmeldt til støtte.

49 Således som Rüdiger Jager, den græske regering og Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber gør gældende, er denne forudsætning urigtig.

50 I modsætning til artikel 36-43 i forordning nr. 2419/2001, der indeholdt de bestemmelser, som fandt anvendelse vedrørende beregningsgrundlaget, nedsættelser og udelukkelser for så vidt angår ansøgninger om støtte for »dyr«, indeholder artikel 57-63 i forordning nr. 796/2004, der har samme formål, ganske vist, således som den nationale ret bemærker, ikke nogen bestemmelser svarende til artikel 39 i forordning nr. 2419/2001, der, ligesom artikel 10c i forordning nr. 3887/92, som den har erstattet, særligt vedrørte nedsættelse af støttebeløbet for kvæg i tilfælde af manglende iagttagelse af de i forordning nr. 1760/2000 fastsatte regler om identifikation og registrering for så vidt angår kvæg, der ikke er anmeldt til støtte.

51 Det kan imidlertid ikke heraf udledes, at forordning nr. 796/2004 ikke længere indeholder nogen bestemmelse i den henseende.

52 Inden for rammerne af den reform af den fælles landbrugspolitik (FLP), som blev foretaget ved forordning nr. 1782/2003, til hvilken der ved forordning nr. 796/2004 er fastsat visse gennemførelsesbestemmelser, er de i forordning nr. 1760/2000 fastsatte regler om identifikation og registrering af kvæg, således som det følger af artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 1782/2003, sammenholdt med denne forordnings bilag III, punkt A, nr. 8), omfattet af lovgivningsbestemte forvaltningskrav, som alle modtagere af direkte betalinger skal overholde som led i krydsoverensstemmelsen i både de medlemsstater, der har vedtaget den enkeltbetalingsordning, der er omhandlet i afsnit III i forordning nr. 1782/2003, og i dem, der i medfør af nævnte forordnings artikel 68 har valgt den delvise »genkobling« af de betalinger for oksekød, der er omfattet af samme forordnings afsnit IV og dermed både for kvæg, der ikke er anmeldt til støtte, og kvæg, der er anmeldt.

53 I overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i forordning nr. 1782/2003, og som det fremgår af betragtning 2 til denne forordning, giver tilsidesættelse af bestemmelserne om krydsoverensstemmelse anledning til de nedsættelser og udelukkelser, der er anført i artikel 66 og 67 i forordning nr. 796/2004.

54 Følgelig er manglende iagttagelse af de i forordning nr. 1760/2000 fastsatte regler om identifikation og registrering for så vidt angår kvæg, der ikke er anmeldt til støtte, som det i hovedsagen omhandlede, omfattet af nævnte artikel 66 og 67 vedrørende krydsoverensstemmelse.

55 Derimod finder artikel 57-63 i forordning nr. 796/2004, hvortil den forelæggende ret henviser, ikke anvendelse i en situation som den i hovedsagen foreliggende, eftersom der herved er fastsat nedsættelser og udelukkelser, der finder anvendelse i tilfælde af manglende iagttagelse af kriterierne for støtteberettigelse vedrørende ansøgninger om præmier for »dyr«.

56 For det første, således som det fremgår af artikel 138 i forordning nr. 1782/2003 og af artikel 59 i forordning nr. 796/2004, finder disse bestemmelser kun anvendelse som regler vedrørende tilsidesættelse af kriterier for støtteberettigelse, når de krav vedrørende identifikation og registrering, der er omhandlet i forordning nr. 1760/2000, ikke iagttages i forhold til kvæg, der er anmeldt til støtte.

57 For det andet og af samme grund kan sådanne bestemmelser, således som det fremgår af 12. betragtning til forordning nr. 796/2004, kun finde anvendelse i de medlemsstater, der har valgt den delvise »genkobling« af betalinger for kødkvæg, således at de ikke finder anvendelse i de medlemsstater, såsom Forbundsrepublikken Tyskland, der fra begyndelsen har vedtaget enkeltbetalingsordningen.

58 På denne baggrund skal det forelagte spørgsmål med henblik på at forsyne den forelæggende ret med en brugbar besvarelse omformuleres, idet det lægges til grund, at nævnte ret dermed ønsker oplyst, om artikel 2, stk. 2, andet punktum, i forordning nr. 2988/95 skal fortolkes således, at de bestemmelser, der er fastsat i artikel 66 og 67 i forordning nr. 796/2004, finder anvendelse med tilbagevirkende kraft på en ansøgning om støtte for »dyr«, der er omfattet af det tidsmæssige anvendelsesområde for forordning nr. 3887/92, der har givet anledning til en udelukkelse fra at modtage støtte i henhold til denne forordnings artikel 10c.

Om fortolkningen af artikel 2, stk. 2, andet punktum, i forordning nr. 2988/95

59 Ifølge Domstolens retspraksis udgør princippet om anvendelse med tilbagevirkende kraft af den mildeste straf en del af de fælles forfatningsmæssige traditioner i medlemsstaterne, således at princippet skal anses for at høre til de almindelige fællesskabsretlige grundsætninger, som Domstolen skal sikre overholdelsen af, og som den nationale ret skal overholde (jf. i denne retning dom af 3.5.2005, forenede sager C-387/02, C-391/02 og C-403/02, Berlusconi m.fl., Sml. I, s. 3565, præmis 67-69, og Campina-dommen, præmis 32).

60 Dette princip kommer særligt til udtryk i artikel 2, stk. 2, andet punktum, i forordning nr. 2988/95, hvorefter det påhviler de kompetente myndigheder at anvende efterfølgende ændringer, der foretages ved bestemmelser, som er indeholdt i fællesskabsretlige sektorbestemmelser, hvorved der indføres mindre indgribende administrative sanktioner, med tilbagevirkende kraft på en adfærd, der udgør en uregelmæssighed i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i nævnte artikels stk. 1 (jf. i denne retning dom af 17.7.1997, sag 354/95, National Farmers' Union m.fl.,Sml. I, s. 4559, præmis 41, Gerken-dommen, præmis 61, og Campina-dommen, præmis 33, samt dom af 24.5.2007, sag C-45/05, Maatschap Schonewille-Prins, Sml. I, s. 3997, præmis 55).

61 Således som Domstolen allerede har fastslået, har fællesskabslovgiver på området for kontrol og sanktioner i forbindelse med uregelmæssigheder begået inden for fællesskabsretten ved at vedtage forordning nr. 2988/95 indført en række generelle principper og stillet krav om, at samtlige forordninger på de enkelte områder som udgangspunkt skal overholde disse principper (jf. i denne retning dom af 16.3.2006, sag 94/05, Emsland-Stärke, Sml. I, s. 2619, præmis 50 og den deri nævnte retspraksis).

62 Det bør således kontrolleres, om de i denne doms præmis 60 anførte betingelser er opfyldt under omstændigheder som de i hovedsagen foreliggende.

63 Det skal i den henseende for det første konstateres, at manglende iagttagelse af de i forordning nr. 1760/2000 fastsatte regler om identifikation og registrering, der i hovedsagen er omfattet af det tidsmæssige anvendelsesområde for artikel 10c i forordning nr. 3887/92, for så vidt angår kvæg, der ikke er anmeldt til støtte, udgør en »uregelmæssighed« i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i artikel 1, stk. 2, i forordning nr. 2988/95, når denne tilsidesættelse af fællesskabsretten kan skade De Europæiske Fællesskabers almindelige budget (jf. analogt Gerken-dommen, præmis 49).

64 Det bemærkes for det andet, at en fuldstændig udelukkelse fra den omhandlede støtteordning for »dyr« i kalenderåret forud for kontrollen, som fastsat i artikel 10c, stk. 3, i forordning nr. 3887/92, som den i hovedsagen bestemte, tydeligvis udgør en »administrativ sanktion« i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 2988/95 (jf. i denne retning dom af 16.5.2002, sag C-63/00, Schilling og Nehring,Sml. I, s. 4483, præmis 26 og 27, og Gerken-dommen, præmis 50, jf., ligeledes analogt, dommen i sagen National Farmers' Union m.fl., præmis 40, og Haug-dommen, præmis 21).

65 For det tredje bemærkes det vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt denne sanktionsordning har været genstand for en »efterfølgende ændring« i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i artikel 2, stk. 2, andet punktum, i forordning nr. 2988/95, at forordning nr. 3887/92 blev ophævet og erstattet af forordning nr. 2419/2001 efter indgivelsen af den i hovedsagen omhandlede ansøgning om støtte for »dyr«.

66 Således som den forelæggende ret har konstateret, og som alle de parter, der har afgivet indlæg for Domstolen, ligeledes har medgivet, udgør sidstnævnte forordnings artikel 39, stk. 1, hvorved der i den ved artikel 1, nr. 11, litra a), i forordning nr. 118/2004 ændrede affattelse blev indført en maksimal grænse for den nedsættelse, som finder anvendelse i tilfælde af manglende iagttagelse af de i forordning nr. 1760/2000 fastsatte regler om identifikation og registrering for så vidt angår kvæg, der ikke er anmeldt til støtte, en sådan »efterfølgende ændring« af den i artikel 10c i forordning nr. 3887/92 fastsatte sanktionsordning. Nævnte artikel 39, stk. 1, der blev erstattet af nævnte artikel 10c, har til formål inden for rammerne af den ved forordning nr. 1254/1999 indførte støtteordning for kvæg at begrænse alvoren af de sanktioner, der finder anvendelse på denne uregelmæssighed (jf. analogt Campina-dommen, præmis 36-38).

67 Derimod er de nævnte parter uenige for så vidt angår spørgsmålet, om den i artikel 66 og 67 i forordning nr. 796/2004, der trådte i kraft efter forordning nr. 118/2004, fastsatte sanktionsordning ligeledes udgør »efterfølgende ændring« i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i artikel 2, stk. 2, andet punktum, i forordning nr. 2988/95.

68 Kommissionen gør gældende, at anvendelsen af denne sidstnævnte bestemmelse forudsætter en ændret bedømmelse fra fællesskabslovgivers side i forhold til den pågældende uregelmæssighed. I lighed med Amt og den græske regering bemærker Kommissionen i det væsentlige, at der ved forordning nr. 796/2004 er foretaget en fuldstændig omstrukturering og tilpasning af bestemmelserne angående sanktioner vedrørende de ændrede krav i ordningen om enkeltbetaling og krydsoverensstemmelse, der er indført ved forordning nr. 1782/2003. Hverken betragtningerne til forordning nr. 796/2004 eller den generelle ramme, hvori denne forordning indgår, støtter en konklusion, hvorefter de af nævnte forordnings artikel 66 og 67 omfattede sanktioner blev vedtaget med det formål at pålægge mindre strenge sanktioner i fremtiden for overtrædelser, der blev begået under den tidligere ordning.

69 Rüdiger Jager er derimod af den opfattelse, at anvendelse af forordning nr. 796/2004 ikke automatisk kan udelukkes, blot fordi denne forordning indgår i reformen af FLP. Det påhviler den forelæggende ret og de kompetente nationale myndigheder i videst muligt omfang at tage nævnte forordning i betragtning ved afgørelsen af, hvorvidt anvendelsen af forordningens artikel 66 og 67 medfører en mindre streng sanktion for så vidt angår den konstaterede uregelmæssighed, hvilket skal ske ved en sammenlignende beregning, der foretages på grundlag af de i hovedsagen foreliggende oplysninger.

70 Det skal imidlertid i denne henseende konstateres, således som generaladvokaten har anført i punkt 71-73 i forslaget til afgørelse, at den ved artikel 66 og 67 i forordning nr. 796/2004 indførte sanktionsordning ikke har til formål at foretage en ændring af karakteren eller strengheden af de sanktioner, der finder anvendelse på den ved forordning nr. 1254/1999 indførte støtteordning for kvæg, men tilsigter med virkning fra forordning nr. 1782/2003's ikrafttræden at tilpasse dem til den nye lovgivningsmæssige ramme, der er en følge af den ved denne forordning foretagne reform af FLP, med henblik på at bevare sammenhængen i den sanktionsordning, der finder anvendelse på de berørte støtteordninger, henset til de principper, som ligger til grund for denne reform. Den ved artikel 66 og 67 i forordning nr. 796/2004 indførte ordning afspejler således ikke en ændring af fællesskabslovgivers bedømmelse af sanktionernes passende karakter i forhold til den omhandlede uregelmæssigheds grovhed.

71 Således som det fremgår af bl.a. artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 1782/2003, af betragtning 2 og 24 til denne forordning samt betragtning 55 og 56 til forordning nr. 796/2004, tjener ordningen med nedsættelser og udelukkelser, der finder anvendelse på området for krydsoverensstemmelse, det formål at tilskynde landbrugerne til at overholde den allerede gældende fællesskabsret på nævnte krydsoverensstemmelses forskellige områder med henblik på i FLP at integrere normer vedrørende bl.a. folkesundhed, dyresundhed samt miljø og dyrevelfærd.

72 Således som Kommissionen selv bemærkede under retsmødet, er det korrekt, at artikel 10c i forordning nr. 3887/92 og artikel 39, stk. 1, i forordning nr. 2419/2001, som ændret ved forordning nr. 118/2004, kan antages at have et formål, der er analogt med krydsoverensstemmelse, eftersom der herved er fastsat sanktioner for manglende iagttagelse af de ved forordning nr. 1760/2000 indførte regler om identifikation og registrering for så vidt angår kvæg, der ikke er anmeldt til støtte.

73 Det må imidlertid konstateres, at efter reformen af FLP udgør iagttagelse af disse regler en del af en retlig ramme, der er grundlæggende anderledes, som foreskriver en ordning, hvorefter der ikke længere gives støtte til produktion, men til producenten i form af enkeltbetaling på betingelse af iagttagelse af en række normer på områder såsom folkesundhed, dyresundhed samt miljø og dyrevelfærd. Nævnte regler hører således nu under en overordnet ordning, hvorunder de i overensstemmelse med artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 1782/2003 dels påhviler samtlige modtagere af direkte betalinger som fælles regler, der finder anvendelse på alle de af denne forordning omfattede støtteordninger og dermed uden for rammerne for de støtteordninger, der kun gælder for kvæg, dels kun udgør visse af de normer, der skal iagttages som led i krydsoverensstemmelse.

74 Henset til nævnte formål foretog fællesskabslovgiver tilpasning af den ordning for nedsættelse og udelukkelse af støtte, der finder anvendelse ved manglende iagttagelse af bestemmelserne om identifikation og registrering af kvæg, som blev indført ved forordning nr. 1760/2000, for så vidt angår både grundlaget for sanktionen og dens beløbsmæssige størrelse med henblik på at undgå uoverensstemmelse med reglerne om krydsoverensstemmelse, der i mellemtiden var indført ved forordning nr. 1782/2003.

75 For så vidt angår grundlaget for sanktionen bemærkes, at eftersom disse regler om identifikation og registrering af kvæg herefter udgør en del af de fælles regler, som enhver modtager af direkte støtte skal iagttage, finder de nedsættelser og udelukkelser, der finder anvendelse i tilfælde af manglende iagttagelse af nævnte regler, således som de er fastsat ved artikel 66 og 67 i forordning nr. 796/2004, ikke længere blot anvendelse på de beløb, der er modtaget i henhold til kvægstøtteordninger, men, således som det er fastsat i artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 1782/2003, på det samlede beløb, der udgøres af direkte betalinger, som er omfattet af sidstnævnte forordning.

76 Det bemærkes ligeledes i denne henseende, at det samlede beløb, der udgøres af direkte betalinger, som er ydet inden for rammerne af gennemførelsen af reformen af FLP, ikke svarer til det samlede beløb, der udgøres af direkte betalinger, der er modtaget inden for rammerne af de regler, der tidligere fandt anvendelse herpå.

77 Således som det fremgår af artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 1782/2003, er det samlede beløb, der udgøres af direkte betalinger, på grundlag af hvilket de i forordning nr. 796/2004 fastsatte nedsættelser fastsættes, betinget af anvendelsen af de i artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1782/2003 fastsatte koefficienter og, alt efter omstændighederne, den finansielle disciplin, der er indført ved denne forordnings artikel 11.

78 Endvidere kan dette samlede beløb påvirkes af det valg, som medlemsstaterne i henhold til artikel 58-63 i forordning nr. 1782/2003 har til, i lighed med Forbundsrepublikken Tyskland, at foretage regional gennemførelse af enkeltbetalingsordningen, idet en sådan regionalisering indebærer, at der på forhånd sker fastsættelse af enkeltbetalingen til støttemodtagerne i de berørte regioner.

79 For så vidt angår sanktionsbeløbets størrelse gælder det, at eftersom de ved forordning nr. 1760/2000 indførte regler om identifikation og registrering af kvæg alene udgør visse af de normer, der skal iagttages som led i krydsoverensstemmelsen, består dette beløb ikke længere i en automatisk nedsættelse af støtten, der alt efter omstændighederne er undergivet et loft, og som fastsættes efter antallet af tilfælde af manglende iagttagelse i forhold til antallet af dyr på bedriften, men følger af anvendelsen af på forhånd fastsatte nedsættelsesprocenter, der er af varierende størrelse, i overensstemmelse med artikel 7, stk. 1, i forordning nr. 1782/2003, alt efter hvor alvorlig, omfattende, varig og hyppig de i hvert enkelt tilfælde konstaterede manglende iagttagelser er, og på grundlag af hvilke de kompetente nationale myndigheder efter i medfør af artikel 48, stk. 1, litra c), i forordning nr. 796/2004 at have udarbejdet en kontrolrapport vedrørende betydningen af den manglende overensstemmelse for hver enkelt regel om krydsoverensstemmelse kan vedtage at formindske eller forhøje nedsættelsesprocenten eller slet ikke foretage nogen nedsættelse.

80 I overensstemmelse med artikel 66, stk. 3, i forordning nr. 796/2004 adderes nedsættelsesprocenterne for hvert tilfælde endvidere, inden for rammerne af et vist loft, når der er konstateret mere end et tilfælde af manglende overholdelse med hensyn til forskellige retsakter eller normer vedrørende samme krydsoverensstemmelsesområde.

81 Eftersom de regler, der nu er fastsat vedrørende krydsoverensstemmelse ud over reglerne vedrørende identifikation og registrering af kvæg, som blev indført ved forordning nr. 1760/2000, ikke var blandt betingelserne for tildeling af støtte til kvæg, og eftersom de dermed ikke var genstand for kontrol udført af de kompetente myndigheder, kunne deres overtrædelse forud for forordning nr. 1782/2003's ikrafttræden ikke konstateres af disse myndigheder med henblik på anvendelse af sanktioner vedrørende denne støtte.

82 Det skal på denne baggrund konstateres, at den i artikel 66 og 67 i forordning nr. 796/2004 fastsatte sanktionsordning, der er direkte og snævert forbundet med den ved forordning nr. 1782/2003 foretagne reform af FLP, ikke uden at fordreje ordningen for krydsoverensstemmelse, således som den er blevet fastsat af fællesskabslovgiver inden for rammerne af nævnte reform, kan overføres på et tilfælde af manglende iagttagelse af nævnte regler om identifikation og registrering af kvæg, der er omfattet af forordning nr. 3887/92's tidsmæssige anvendelsesområde.

83 Uden at det således er fornødent, at Domstolen foretager en gennemgang af, hvorvidt en mulig anvendelse af bestemmelser i denne sanktionsordning eller eventuelt af visse blandt dem indebærer en administrativ sanktion, der er mindre streng i et tilfælde som Rüdiger Jagers, skal det konkluderes, at nævnte ordning ikke udgør en »efterfølgende ændring« i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i artikel 2, stk. 2, andet punktum, i forordning nr. 2988/95, af den sanktionsordning, der er fastsat i forordning nr. 2419/2001, som ændret ved forordning nr. 118/2004, hvorfor den ikke kan påberåbes i et tilfælde som det i hovedsagen foreliggende.

84 Derimod, således som den forelæggende selv ret har konstateret, og som alle de parter, der har afgivet indlæg for Domstolen, har medgivet, kan artikel 39, stk. 1, i forordning nr. 2419/2001 i den affattelse, der følger af forordning nr. 118/2004, gøres gældende i en sådan forbindelse. Denne bestemmelse, der, således som det er blevet konstateret i denne doms præmis 66, udgør en sådan »efterfølgende ændring« af artikel 10c i forordning nr. 3887/92, indeholder, for så vidt som der herved bl.a. er indført en maksimal grænse for den nedsættelse, der finder anvendelse, en sanktionsordning, der er mindre streng end dem, der er fastsat i sidstnævnte bestemmelse. Det tilkommer således den forelæggende ret med tilbagevirkende kraft at anvende bestemmelserne i nævnte artikel 39, stk. 1, på Rüdiger Jager.

85 Herefter skal det præjudicielle spørgsmål besvares med, at artikel 2, stk. 2, andet punktum, i forordning nr. 2988/95 skal fortolkes således, at de bestemmelser, der er fastsat ved artikel 66 og 67 i forordning nr. 796/2004, ikke kan finde anvendelse med tilbagevirkende kraft på en ansøgning om støtte for »dyr«, der er omfattet af det tidsmæssige anvendelsesområde for forordning nr. 3887/92, der har givet anledning til en udelukkelse fra at modtage støtte i henhold til denne forordnings artikel 10c.

Sagens omkostninger

86 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Store Afdeling) for ret:

Artikel 2, stk. 2, andet punktum, i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle

interesser skal fortolkes således, at de bestemmelser, der er fastsat ved artikel 66 og 67 i Kommissionens forordning (EF) nr. 796/2004 af 21. april 2004 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende krydsoverensstemmelse, graduering og det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem som omhandlet i Rådets forordning (EF) nr. 1782/2003 af 29. september 2003 om fastlæggelse af fælles regler for den fælles landbrugspolitiks ordninger for direkte støtte og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere, som ændret og berigtiget ved Kommissionens forordning (EF) nr. 239/2005 af 11. februar 2005, ikke kan finde anvendelse med tilbagevirkende kraft på en ansøgning om støtte for »dyr«, der er omfattet af det tidsmæssige anvendelsesområde for Kommissionens forordning (EØF) nr. 3887/92 af 23. december 1992 om gennemførelsesbestemmelser for det integrerede system for forvaltning og kontrol af visse EF-støtteordninger, som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 2801/1999 af 21. december 1999, der har givet anledning til en udelukkelse fra at modtage støtte i henhold til denne forordnings artikel 10c.

Underskrifter